

Amisic

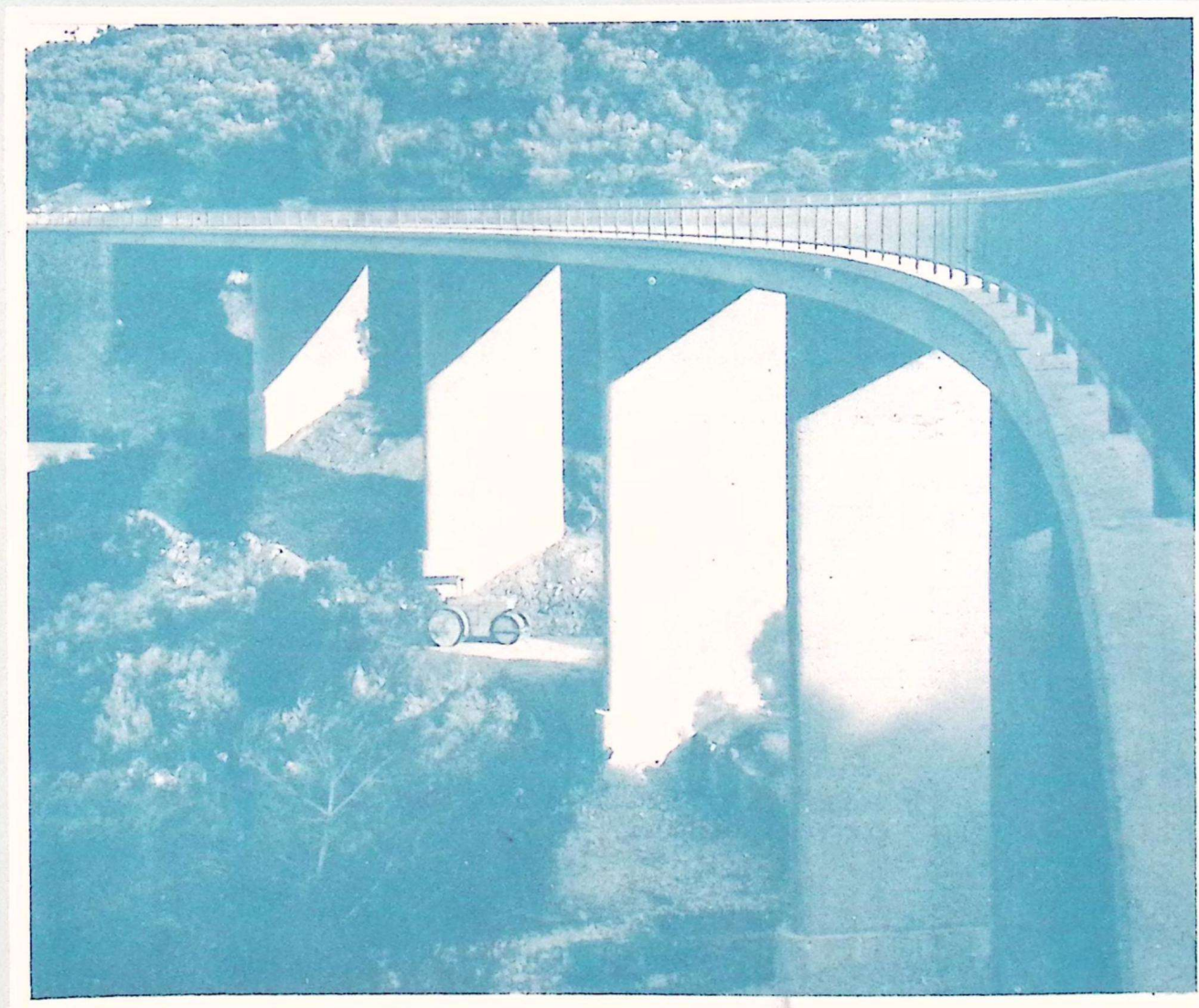
Ceste i mostovi

4-5

ZAGREB

TRAVANJ—SVIBANJ 1964.

GOD. XII



Ceste i mostovi

Časopis za projektiranje, građenje, održavanje cesta i mostova i cestovni saobraćaj

ZAGREB TRAVANI—SVIBANJ 1964. GODINA XII BROJ 4—5

Ervin Majetić, Zajednica poduzeća za ceste SR Hrvatske

Provođenje saobraćajno-odgojne akcije na temu »Starajmo se o ispravnosti i pravilnoj upotrebi svjetlosnih uređaja na vozilima«

Na osnovu zaključka Saveznog savjeta za bezbjednost saobraćaja, u vremenu od 1. travnja do 30. lipnja 1964. godine, organizira se, prva po redu ove godine, opća jugoslavenska saobraćajno-odgojna akcija na temu »Starajmo se o ispravnosti i pravilnoj upotrebi svjetlosnih uređaja na vozilima«.

Na izbor ove teme utjecalo je niz problema koji se javljaju na ovom području, počevši od učestvovanja i saobraćaju sa neispravnim svjetlima odnosno neispravnom svjetlosnom signalizacijom (bicikla, zaprežnih i motornih vozila) do nepravilnog osvijetljavanja ulica, kuća uz ulice i sl., koje često dovode do pogrešne orijentacije i zbunjivanja vozača, a u krajnjoj liniji i do saobraćajnih nezgoda.

Naročitu opasnost na ovom području predstavlja nepravilno regulirana svjetla na motornim vozilima i nedisciplinirani vozači koji prilikom mimoilaženja sa drugim vozilom neće da isključe velika svjetla, zatim vozila koja neosvijetljena ili neosigurana sa sigurnosnim trokutom ostaju noću na kolovozu, bicikli bez svjetla i prizmatičnog stakla, te zaprežna vozila bez svjetla i bez prizmatičnog stakla (tzv. mačjih očiju) pozadi vozila, pa stoga ove pojave treba da budu osnovno područje aktivnosti NM, napose saobraćajnih patrola NM.

U drugome redu, u ovoj akciji prema planu, učestvovat će sve zainteresirane društvene i privredne organizacije, pa je nužno, gdje god za to ima mogućnosti, da se zajedno s njima organiziraju noćne kontrole sa upotrebom »regloskopa« — aparata za kontrolu ispravnosti svjetla na motornim vozilima.

Republički odbor Auto-Moto zaveza Hrvatske u toku protekle akcije pod nazivom »Svjetla u saobraćaju«, a koja se provodila tokom 1962. godine nabavio je 15 komada regloskopa koji su dati na upotrebu pojedinim Auto-moto društvima — u centrima gdje ima najveći broj registriranih motornih vozila.

Do početka predstojeće tromjesečne akcije, nastojat će se nabaviti još cca 10 komada istih aparata kako bi se mogli postići što značajniji rezultati.

Stoga je potrebno formirati ekipe koje će vršiti kontrolu svjetala, obavezno u dogovoru sa organizacijama SUP-a, u čiji rad će biti uključen autoelektričar ili mehaničar AMD i službenik NM po mogućnosti saobraćajar. U vezi stom akcijom potrebno je povremeno prema mogućnosti vršiti kontrolu ispravnosti svjetlosnih uređaja na biciklima.

Pored toga ako postoji mogućnost angažiranja liječnika okuliste — specijaliste za oči koji bi mogao održavati popularna predavanja o vidu kod vozača i posjednicima koje mogu nastati u koliko vozači koji imaju neispravan vid upravljaju motornim vozilom.

Za sprovođenje opće — jugoslavenske saobraćajno-odgojne akcije »Starajmo se o ispravnosti i pravilnoj upotrebi svjetlosnih uređaja na vozilima«, Savezni Savjet za bezbjednost saobraćaja donio je sljedeći »Oktivni plan«:

I

Savezni Savjet za bezbjednost saobraćaja na svojoj sjednici održanoj 29. X 1963. godine, odlučio je, da u toku 1964. godine organizira dvije opće-jugoslavenske saobraćajno-odgojne akcije u cilju unapređenja saobraćaja i poboljšanja njegove bezbjednosti. Svaka od ovih akcija trajat će po tri mjeseca i smat će svoju osnovnu temu prema kojoj će se odrediti sadržina, smjer i način sprovođenja akcije.

II

Predstojeća, prva akcija u ovoj godini, sprovedit će se u trajanju od 1. aprila do 30. juna, na temu »STARAJMO SE O ISPRAVNOSTI I PRAVILNOJ UPOTREBI SVJETLOSNIH UREĐAJA NA VOZILIMA«.

OBAVIJEŠT SURADNICIMA

Umoljavaju se suradnici časopisa »Ceste i mostovi«, da svoje rukopise tipkuju na stroju u dva primjerka sa proredom i slobodnim rubom sa lijeve strane šaljju ovom uredništvu radi štampanja.

Članci trebaju biti pisani čitko i bez griješaka, kako bi mogli biti priredeni za štampu.

Crteži moraju biti izradeni tušem, jasni i pregledni, kako bi se mogli izraditi kvalitetni klišei.

Fotografije crno-bijele na sjajnom papiru radi kvalitetne izrade klišea.

Na kraju članka treba dati popis slika sa označavajućim brojem slika i tekstom. U članku naznačiti gdje dolazi koja slika.

Radi isplate honorara mole se suradnici da dostave uredništvu »Ceste i mostovi« Zagreb, Zrinski trg 6 i svoj žiro-račun s naznakom banke. Tko nije dužan da otvori žiro-račun, treba da dostavi sljedeću pismenu izjavu:

»Ovim izjavljujem da u smislu propisa o otvaranju žiro-računa (SI. list FNRJ broj 23.62), nisam dužan otvoriti žiro-račun.«

Na kraju takve izjave izvolite staviti svoj potpis, tačnu adresu, broj lične legitimacije sa naznakom mjesta gdje je izdana.

Uz ovime se obavještavate da nije izišao iz štampe stručni časopis »Ceste i mostovi« broj: 12/63. iz tehničkih razloga.

Sadržaj članka časopisa »Ceste i mostovi« za 1963. godinu izići će kao prilog u sljedećem broju (broj 6/64. god.).

Uredništvo

Omerna slika: Viadukt u Podgorci na Jadranskoj magistrali. (Jurčić L.)

Ceste i mostovi

časopis za projektiranje, građenje, održavanje cesta i mostova i cestovni saobraćaj

God. XII Broj 4—5

Sadržaj

Ervin Majetić: Provođenje saobraćajno-odgojne akcije na temu »Starajmo se o ispravnosti i pravilnoj upotrebi svjetlosnih uređaja na vozilima«	89
inž. Mladen Kozomara: O smjerskama na putevima u SAD	94
inž. Branimir Babić: O isprednji gradske magistrale Sarajeva—Lidža	96
Ervin Majetić: Saobraćajna optereća na cestama	103
Boris Kalač: Veliki zateci pred rečnom mostovima	104
W. H. Owens: Odmaraživa za korinjske autoputeva	107
inž. Branko Bijelogrič: Specifičnost kotovača, kao osnova za dimenzioniranje fleksibilnih kolovoznih konstrukcija	109
inž. Mutimir Kodžić: Rezultati brojeva saobraćaja na cestama SR Hrvatske u 1962. i 1963. godini	112
Milan Štefčić: Likovni radni zasluznih cestograditelja	114
Bibliografija: Naša cestogradnja u Spomenici Jugoslavenske Akademije Informacije iz Jugoslavenskog društva za puteve: Međunarodna federacija za puteve I. R. F.	116 118

Časopis izdaje Društvo za ceste Hrvatske, Zagreb, Zrinjevske br. 6/1 kat. tel. 24.672, ešta. pret. 273. / Glavni urednik: inž. Stjepan Lamer, tel. 23.754. / Tehnički urednici: inž. Tihomir Ervin Majetić, tel. 24.672 / Priopista godišnje 1.200.— dinara, pojedini broj 100.— dinara. Cijena ovom broju 200.— dinara. Tekući računi kod N. B. Zagreb 60-17-668-33 / Tiskar: štamparije »Vezni« SSBH, Zagreb, Ožbinska b. b., telefon br. 515-525

U okviru ove akcije tretirat će se pitanje ispravnosti i pravilne upotrebe svih svjetlosnih uređaja na motornim vozilima i to:

- svjetlosnih uređaja koji su namijenjeni za osvjetljavanje površina po kojima se kreće vozilo;
- svjetlosnih uređaja koji su namijenjeni za davanje znakova o radnjama koje vozač poduzima u toku kretanja vozila i
- svjetlosnih uređaja na vozilu koji služe za obilježavanje vozila noću i u uslovima slabe vidljivosti.

Prilikom izbora ove teme za osnovu predstojećeg saobraćajno-odgojne akcije Savjet je pošao od činjenice da pravilna i ispravna upotreba svjetlosnih uređaja na vozilima jeste jedan od važnih faktora u bezbjednosti saobraćaja.

III

Saobraćajno-odgojna akcija sa ovom osnovnom temom ima za cilj:

- a) upoznavanje što većeg broja učesnika u saobraćaju sa značenjem koje za bezbjednost i urednost saobraćaja imaju svjetlosni uređaji na vozilu i njihova pravilna upotreba;
- b) upoznavanje svih učesnika u saobraćaju, u prvom redu vozača, sa značenjem i pravilima koja reguliraju upotrebu svjetlosnih uređaja na vozilima;
- c) otklanjanje postojećih slabosti u pogledu opremljenosti vozila svjetlosnim uređajima i njihovog održavanja;
- d) donošenje, izmjenu i dopunu propisa kojima se regulira pitanje opremljenosti vozila svjetlosnim uređajima i njihove upotrebe;
- e) u saradnji sa stručnim organizacijama i organima Sekretarijata unutrašnjih poslova organizirati razne oblike skupova vozača na kojima bi se pretresala najaktuelnija pitanja i problemi vezani za ispravnost i upotrebu svjetlosnih uređaja na vozilima.

IV

Uzimajući -ovu temu za osnovu predstojećeg saobraćajno-odgojne akcije Savezni savjet za bezbjednost saobraćaja očekuje da će se njenim sprovođenjem doprinijeti daljnjem podizanju bezbjednosti saobraćaja, kao i stvaranju i razvijanju navika kod učesnika u saobraćaju, naročito vozača, za održavanje u ispravnom stanju i za pravilnu upotrebu svjetala i ostalih svjetlosnih uređaja na vozilima.

V

U sprovođenju ove saobraćajno-odgojne akcije treba razviti što življu i intenzivniju djelatnost svih zainteresiranih faktora od komune do federacije.

Od posebnog je značaja, za uspjeh akcije, da se ona uspješno sprovodi na čitavoj teritoriji Jugoslavije.

slavije i da njome budu obuhvaćeni najširi slojevi građana.

Općinska, kotarska i republička koordinaciona tijela za bezbjednost saobraćaja treba da preuzmu inicijativu i koordiniranje rada oko organiziranja i sprovođenja ove akcije na svojoj teritoriji i da objedinjavaju sve snage i materijalna sredstva.

VI

Akcija treba da počne u čitavoj zemlji istovremeno 1. aprila. Početak akcije treba obilježiti, gdje god je to moguće, svečanim otvaranjem i raznim drugim prigodnim manifestacijama, kako bi joj se već na samom početku osigurao potreban publicitet i popularnost.

VII

Svaki od zainteresiranih društvenih faktora koji učestvuju u akciji ima veliki broj mogućnosti u pogledu djelovanja u okviru akcije. Savezni savjet za bezbjednost saobraćaja ukazuje samo na neke od oblika rada za koje smatra, da bi ih pojedini organi, organizacije ili ustanove koje učestvuju u akciji, trebalo da imaju u vidu:

1. Stručne društvene organizacije automobilista i vozača

- razviti široku odgojno-instruktivnu djelatnost u cilju proširivanja znanja iz oblasti opremljenosti vozila potrebnim svjetlosnim uređajima, kao i stvaranju navika kod vozača o potrebi pravilne upotrebe svjetla i svjetlosne signalizacije na vozilima. Za ovakav rad treba koristiti predavanja, diskusione sastanke, sredstva informacija i sl.;
- pružiti stručnu pomoć učesnicima u saobraćaju u otklanjanju slabosti u vezi sa svjetlosnim uređajima na vozilima a naročito nedostatke na svjetlima za osvjetljavanje puta, kroz stručne preglede svjetlosnih uređaja na vozilima i sl.;
- organizirati posebne sastanke sa vozačima na kojima bi oni predlagali konkretna rješenja za otklanjanje pojedinih nedostataka iz ove oblasti;
- organizirati razna nagradna takmičenja koja bi bila vezana za temu akcije u cilju njene što veće popularizacije. U tom cilju organizirati masovne nagradne preglede ispravnosti svjetlosnih uređaja na vozilima.

2. Organi sekretarijata unutrašnjih poslova

- za vrijeme akcije pojačati nadzor i kontrolu nad ispravnošću svjetlosnih uređaja na vozilima;
- pojačati kontrolu nad vozačima noću, posebno u pogledu pridržavanja propisa o upotrebi svjetala za osvjetljavanje puta u mimoilaženju sa drugim vozilom;
- u zajednici sa organizacijama ovlaštenim za vršenje tehničkih pregleda vozila, organizirati preglede svih svjetlosnih uređaja i precizirati mjere za otklanjanje nadenih nedostataka;

- preduzimati mjere za uklanjanje iz saobraćaja vozila sa neispravnim svjetlosnim uređajima koja u velikoj mjeri mogu da ugroze bezbjednost saobraćaja;

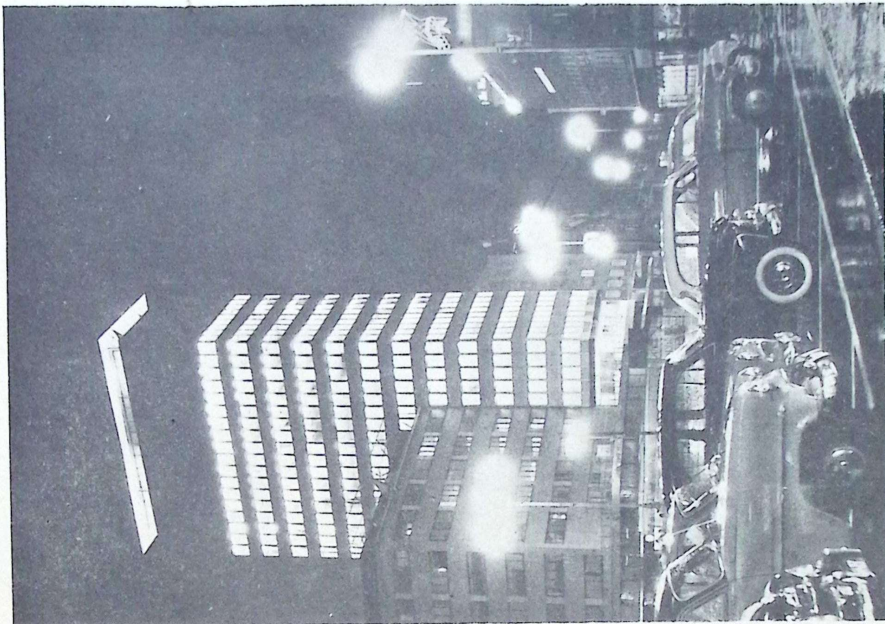
- organi sekretarijata unutrašnjih poslova neopredno i u saradnji sa ovlaštenim organizacijama za vršenje tehničkih pregleda vozila prilikom tehničkog pregleda treba da pojačaju kriterij u pogledu ispravnosti svjetlosnih uređaja na vozilu;
- organizirati i vanredne masovne preglede ispravnosti svjetlosnih uređaja;

- organizirati odgovarajuće forme dopunskog obrazovanja i rada sa onim vozačima kod kojih su uočeni takvi nedostaci u pogledu poznavanja i pridržavanja pravila o upotrebi svjetlosnih uređaja da u većoj mjeri i ozbiljno ugrožavaju siguran saobraćaj;

- u toku akcije pojačati nadzor naročito na otvorenim putevima i seoskim naseljima nad za-prežnim vozilima i njihovoj opremljenosti propisanim svjetlosnim uređajima;
- u saradnji sa proizvođačima svjetlosnih uređaja za vozila i njihovim poslovnim udruženjima, poduzimati mjere za otklanjanje nadenih nedostataka i raditi na usavršavanju svjetlosnih uređaja za vozila.

3. Organi za prosvjetu i društveno upravljanje i nastavu u školama

- organizirati takve forme rada i nastave kroz koje će se upoznati djeca kojim svjetlosnim uređajima i kako treba da budu opremljeni bicikli



Sl. 1. Trg Republike u Zagrebu osvijetljen noću

u javnom saobraćaju, a u manjim mjestima i seoskim naseljima i zaprežna kola.

4. Sindikalne organizacije u radnim organizacijama sa većim brojem vozača motornih vozila

— vršiti interne preglede ispravnosti svjetlosnih uređaja na vozilima i otklanjati nađene nedostatke;

— organizirati predavačaja i druge oblike skupa za svoje vozače na kojima bi se razmatrala problematika i mjere koje treba preduzimati radi otklanjanja raznih nedostataka koji mogu utjecati na pravilnu upotrebu svjetlosnih uređaja na vozilima.

5. Savjeti za saobraćaj i industriju motora i motornih vozila privrednih komora

— u saradnji sa odgovarajućim organima i ustanovama kao i privrednim organizacijama koje se bave proizvodnom svjetlosnih uređaja za vozila i njihovih dijelova, preduzimati odgovarajuće mjere za otklanjanje zapaženih nedostataka i raditi na usavršavanju svjetlosnih uređaja kao i njihovom saglašavanju sa propisanim standardima.

6. Koordinaciona tijela za sigurnost saobraćaja

— koordinaciona tijela za sigurnost saobraćaja treba da na vrijeme preduzmu odgovarajuće mjere za usklađivanje i koordiniranje rada svih društvenih činilaca zainteresiranih za uspješno sprovođenje akcije. Tamo gdje ne postoje ova tijela, ulogu organizatora preuzet će služba bezbjednosti saobraćaja sekretarijata unutrašnjih poslova;

— pripremi za sprovođenje akcije treba posebiti posebnu pažnju, jer je zapaženo da od uspješnih i blagovremenih mjera koje se preduzimaju u tom periodu u mnogome zavisi i cjelokupni uspjeh i rezultati saobraćajno-odgojnih akcija;

— republička koordinaciona tijela treba da budu glavni nosioci aktivnosti za teritoriju svoje republike i kroz okvirne planove da što potpunije i svestranije ukažu na razne oblike rada i angažovanja zainteresiranih faktora.

7. Sredstva informacija (štampa, radio, televizija i film)

— sredstva informacija treba što više koristiti za populariziranje akcije još u fazi priprema, a naročito u toku njenog trajanja pošto je to najpogodnije sredstvo utjecaja na najšire slojeve građana;

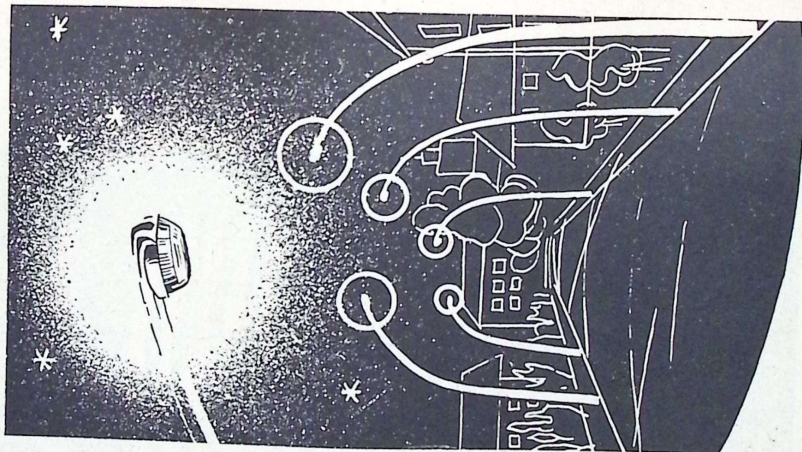
— u toku cijelog trajanja akcije treba osigurati da se štampa što više angažira na izvještavanju i upoznavanju javnosti sa rezultatima koji se postižu u toku akcije, a kroz odgovarajuće repori-

taže da se na popularan način obrade izvjesni konkretni događaji koji su vezani za akciju;

— u programima radio-stanica potrebno je predvidjeti da se pored obavještavanja javnosti kroz povremene izvještaje osiguraju i izvjesne stalne emisije koje će biti posvećene problematiki vezanoj za temu akcije;

— za vrijeme akcije televizija bi takođe trebala da kroz svoje emisije i kroz stalne kratki program posvećen problematiki bezbjednosti saobraćaja, daje između ostalog i izvjesne originalne podatke o situacijama u saobraćaju koji su vezani za upotrebu svjetlosnih uređaja na vozilima a naročito svjetalaa;

— u toku akcije poduzeća za prikazivanje filma treba da omoguće da se uz redovan filmski program osigura prikazivanje što većeg broja filmova na temu akcije i bezbjednosti saobraćaja uopće.



Sl. 2. Visoko tlačne fluorescentne živine žarulje

VIII

Koordinaciona tijela za sigurnost saobraćaja treba da osiguraju da u toku priprema i za vrijeme trajanja akcije budu redovno obavještavana o svemu što pojedini učesnici pripremaju, odnosno preduzimaju i da sve to na odgovarajući način evidentiraju, kako bi se po završetku akcije o svemu mogao sastaviti odgovarajući izvještaj i dokumentacija.

Zajednica poduzeća za ceste SR Hrvatske zaoblupljena u Saveznom savjetu za bezbjednost saobraćaja, Kolegijalnom organu za sigurnost saobraćaja pri Odboru za unutrašnju politiku I. V. Sabora SRH i centru za sigurnost saobraćaja pri Auto-Moto savezu Hrvatske, sa svoje strane dala je obavezu u aktivnom učešću u spomenutoj akciji.

Osim pravilne upotrebe svjetlosnih uređaja na vozilima, također je uključeno u tu akciju i problem pravilnog osvijetljenja cesta, mostova, tunela, trgova, svjetlećih znakova na raskršćima, smjerenjima kaznih stupića, saobraćajnih znakova providenčnih sa svjetlećim folijama, maćjih oćiju na sredini kolovoza, oznaćavanja okvira kanstrukcijama svjetlećom bojom (Codić) itd.

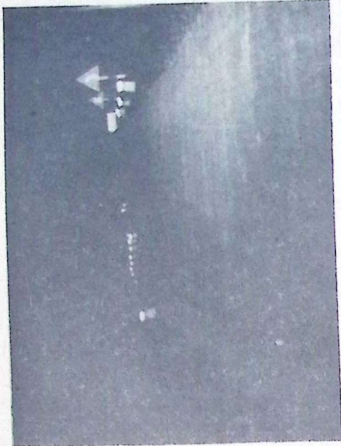
Konstantni razvoj saobraćaja u gradovima i na cestama ukazuje na sve veću potrebu za modernijom i jaćom rasvjetom, koja vozaćima i putnicima pruža veću udobnost i sigurnost za vrijeme vožnje. Budući da se radi redovno o vrlo velikim površinama koje treba osvijetliti, klasićna bi rasvjetla predstavljala gotovo nepremostivu zapreku, kako u ekonomskom tako i u praktićnom pogledu održavanja.

Upravo zato danas se za osvijetljavanje gradskih ulica i autoputeva pripremaju najmodernije i najekonomićnije svjetiljke sa VFT žvimićim žaruljama, koje sa svojim funkcionalno i estetski savršenim oblicima zauzimaju vrhunsko mjesto u vrlo širokom asortimanu svjetiljaka za javnu rasvjetlu.

Prizmatićna refraktorska stakla u kombinaciji sa zrcalima s visokićm stepenom refleksije nalaze



Sl. 3. Pogled na cestu noću, oznaćenu sa svjetlećom bojom »Codić«



Sl. 4. Pogled na cestu noću, oznaćenu sa svjetlećom bojom »Codić« na relaciji Varaćdin—Zagre

se u upotrebi u SAD i Engleskoj već dugi niz godina uz primjenu modernih izvora svjetla. Na tom polju zagrebaćka tvornica elektrićnih žarulja TEZ je vlastitićm konstrukcijama i velikim izborom VFT refraktorskih svjetiljaka oćišla i dalje od evropskih proizvođaća tako, da su njihovi proizvođaći posijednja rijeć rasvjetne tehnike. Oni su rezultatić dugogodišnjih istraćivanja i naućnih dostignuća stručnjaka u konstrukcionim odjeljenjima i laboratorijama tvornice TEZ.

U tehnićkim propisima o elementima i osnovnim uslovima za projektiranje javnih puteva (Sl. List FNRJ broj: 47/57) u taćki 5 govori se o osvijetljavanju cesta. Naroćito je potvućeno da se na prilazima gradova, gdje se mora računati sa gušćim mješovitim saobraćajem noću, ukljućujući tu i pješakić saobraćaj, potrebno je cestu dovoljno osvijetliti, da se omogući vožnja bez upotrebe reflektora motornih vozila.

Poduzeća za ceste udružena u Zajednici za ceste SR Hrvatske, dobila su potrebna uputstva u ukljućivanje u spomenutu akciju, kako bi sa svoje strane doprinjela što boljoj realizaciji postavljениh planova. Naroćito je potrebno obratiti pažnju na osvijetljavanje kuća uz glavne saobraćajnice. U praksi se konstatićalo da takova osvijetljenja noću zaslićepljuju vozaća. Potrebno je pregledati sva takova mjestaa i dati nalog korisnicima svjetlećih mjestaa da postavе odgovarajuća sjenila, na koji naćin će se i u tom vidu osigurati sigurnija vožnja noću.

Zajednica za ceste SR Hrvatske dati će izraditi studiju o pravilnom osvijetljavanju saobraćajnica i objekata, kao doprinos u akciji na temu »Staraćmo se o ispravnosti i pravilnoj upotrebi svjetlosnih uređaja na vozilima« u koju akciju je ukljućeno i pravilno osvijetljavanje cesta i ostalog.

Uspjeh akcije ovisan je o aktivnom angažiranju svih organa i organizacija, koje se bave problematikom sadržanoj u »Okrvirnom planu« akcije koja je u toku.